

Flerkulturelt kunnskaps-og kompetansesenter en integrert del av Glomdalsmuseet

årsrapport 2004

Innhold:

- 1.0 møteplasser
- 2.0 dokumentasjonsarbeid
- 3.0 formidlingsarbeid
- 4.0 informasjon
- 5.0 nettverksbygging

MØTEPLASSER

Flerkulturelt kunnskaps - og kompetansesenter arbeider for å skape naturlige samhandlingsarenaer. Gjennom ulike arrangementer og tiltak arbeider vi for at ulike kulturer blir presentert, og at de ulike kulturene er ressurser og en styrke under arrangementet/tiltaket. Senteret som er en integrert del av Glomdalsmuseet, har som målsetting at den flerkulturelle historien skal synliggjøres enten det er fortid eller samtidshistorie. Gjennom ulike arrangementer arbeider vi for at mangfoldet skal ha en naturlig plass.

”Liv i stuene” er et årlig tradisjonsarrangement for musikk, sang, håndverk og mat. Ulike innvandringsgrupper i Hedmark hadde utstillinger og demonstrerte matlaging og håndverkstradisjoner. Det var også en namibisk utstilling om ”Liv i stuene” i Tsumeb. Gjennom Vennebygruppa, Namibiaforeningen og Glomdalsmuseet har det blitt gjennomført ”Liv i stuene” i Namibia to ganger. I juni var det to representanter fra museet og kommunen i Tsumeb på besøk på Glomdalsmuseet, for å se hvordan det tradisjonelle arrangementet blir gjennomført her hos oss.

”Fra pottit til pita” kulturminnedagen Denne dagen var temaet brød. Ulike brødbakingsteknikker ble demonstrert. Det var representanter fra forskjellige innvandringsgrupper som sto side om side og bakte og serverte brød med tilbehør.

Flerkulturelle konserter

Senteret har støttet flere musikkgrupper og ei dansegruppe for at de skal motiveres til å utvikle konserter/forestillinger, samtidig som vi ønsker at disse gruppene bør få litt drahjelp for å få presentert seg.

I år har vi samarbeidet med musikerordningen om å bygge opp ei gruppe som består av musikere fra tre ulike verdensdeler. Musikerne er fra Iran, Afghanistan, Namibia og Norge. Gruppa utfyller hverandre og blander rytmer og toner som viser at mangfold er spennende. Folkemusikken fra de ulike kulturene er vesentlig i dette arbeidet.

Internasjonal uke

Et samarbeidstiltak i Elverum kommune. Ulike aktører med et internasjonalt engasjement gikk sammen og laget kulturtilbud for grunnskoleelever og Elverums innbyggerer i uke 43. Dette tiltaket skapte mange møteplasser, hvor innvandrerne selv var ressurspersoner og fikk vise ulike aktiviteter som fortalte mer om deres kulturbakgrunn. Enkelt personer med innvandrerbakgrunn, kulturkontoret, biblioteket, voksenopplæringen, Elverum folkehøgskole og flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter bidro med ulike tilbud denne uka. Eksempler på gjennomførte aktiviteter var utstillinger, fortellerstund, undervisningsopplegg, konserter og kinoforestillinger. 1300 skoleelever hadde ulike undervisningsopplegg under internasjonal uke.

Senteret ser verdien av å være med å skape naturlige møteplasser og samhandlingsarenaer. Senterets beliggenhet på museet vil kunne gjøre dette gjennom ulike arrangementer. For prosjektet er det også verdifullt å være aktive når lokalmiljøer tar initiativ og ønsker bidrag fra flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter.

DOKUMENTASJONSARBEID

Senteret fortsetter å bygge opp samlinger av faglitteratur, rapporter og studentoppgaver. I tillegg samles det eksempler på undervisningsmateriell, musikk, klær og videoer som kan brukes i formidlingssammenheng.

Når det gjelder prosjektets satsing innen musikk er det påbegynt et arbeid med å bygge opp en musikk-samling fra ulike kulturgrupper. Samlingen av iransk musikk inneholder ca 70 cd'er. De neste satsingene blir musikk fra Somalia og Vietnam. Senteret har hatt et møte med Hedmark musikkråd, og vi ser at en noe større satsing på verdensmusikk i samarbeid med musikkverkstedordningen vil kunne gi prosjektet og kulturinstitusjonen Glomdalsmuseet en ny dimensjon og en musikalsk møteplass. Det vil bli utredet mer i forhold til dette arbeidet.

Hovedsatsingen innen dokumentasjonsarbeid er prosjektet "Fotspor Somalia-Norge". Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter har fått innvilget midler fra Norsk Kulturråd for å gjennomføre et dokumentasjonsprosjekt om somaliere. Arbeidet startet våren 2004 og er tenkt avsluttet høsten 2005. Målsettingen med prosjektet er å synliggjøre somalisk kultur, gi somaliere en mulighet til å definere sin kulturarv selv og bidra til økt forståelse og synliggjøre det kulturelle mangfoldet. Det somaliske miljøet i Hedmark skal være aktive deltakere i prosessen, og resultatet skal bli en vandrestilling samt dokumentasjon av livshistorier og foto fra den tidligste innvandringen av somaliere i Norge/Hedmark.

Hvor langt har vi kommet:

Mai: informasjon til flyktnings-tjenestene i fem kommuner.

Juni: møte med Norsk Folkemuseum og IKM – erfaringer rundt prosjektet "I går, i dag og i morgen"

August-oktober: informasjonsmøter i de somaliske miljøene i fem kommuner

Oktober-november: arbeidsmøter og kartlegging av ressurspersoner i miljøet.

Produserte plakattstillingen "somaliske hedmarkinger" som ble vist under landskonferansen om somaliere i Norge. Senteret satte av midler for at 10 somaliske ressurspersoner fra de fem kommunene fikk delta under nasjonal konferansen om somaliere i Norge.

Videre arbeid:

Januar: starte intervjuarbeid, og gjennomføre arbeidsmøter hvor det samles inn og lages gjenstander til utstillingen

Erfaringer:

Somalierne i Hedmark er veldig positive til å samarbeide med oss. Det er utfordringer med språk, og at prosessen tar noe lenger tid enn forventet.

Mari Møystad konservator ved Glomdalsmuseet skal foreta intervjuer og bearbeide materialet. Utvelgelsen og innholdet av utstillingen er definert, men det er mulig med justeringer i forhold til det som kommer fram gjennom intervjuarbeidet.

Prosjektet er nyskapende fordi prosessen fram mot utstillingen er en del av en integreringsprosess. Somalierne jobber sammen med Glomdalsmuseet, og blir kjent med kulturinstitusjonen, samtidig som deres identitet og kulturarv blir en del av dagens Hedmark.

KULTURELL SKOLESEKK – flerkulturell skolesekk

Den kulturelle skolesekken er et nasjonalt utviklingstiltak som satser på mer kunst og kultur i skolen.

Hedmark fylkeskommune ønsker at det flerkulturelle aspektet skal være representert inn i den kulturelle skolesekken for grunnskoleelevene.

Flerkulturelt senter har fått en rolle om å ivareta og skape tilbud som gir elever en opplevelse av ulike kulturuttrykk hvor det flerkulturelle er fokus. Senteret har blitt koblet sammen med andre institusjoner og vært med og produsert forestillinger, konserter og utstillinger.

Gjennom dette arbeidet har vi samarbeidet med: IKM, Norsk Folkemuseum, Kunstbanken, Stange bibliotek, Norsk Utvandrer museum, Høgskolen i Hedmark, Musikerordningen i Hedmark samt ressurspersoner. Det har vært laget utstillinger og leid inn utstillinger, produsert fortellerstunder, teaterforestillinger og konserter. Samtlige produksjoner har hatt tema flerkultur, og formidlere, musikere og produsenter har vært representert med ressurspersoner fra ulike innvandringsmiljøer som er representert i Hedmark.

Det finnes egne rapporter på flere av de ulike samarbeidsprosjektene.

”Folk joik latino ensemble” Flerkulturell konsert

Utstilling om ulike bryllupsritualer leid inn fra IKM.

”HVORFOR ER VI SÅNN”

Et støttetiltak for grunnskolen i forhold til å bekjempe rasisme og fremmedfrykt

Bakgrunn

Dette tiltaket ble utviklet som et prosjekt med støtte fra Benjamin Hermansens minnefond. Utgangspunktet var å utarbeide et skoleopplegg som kan bekjempe fremmedfrykt og rasisme. Det ble laget undervisningsopplegg som var forankret i L-97, samtidig som det var aktuelt i forhold til fordommer og fremmedfrykt som finnes i samfunnet.

Det som er spesielt for dette prosjektet er at skolene forplikter seg til å jobbe med temaet, og at flerkulturelt senter kan bidra med ressurser for å støtte deres arbeid i denne prosessen. Ressursene er både personressurser, litteratur, forslag til undervisningsopplegg, utstillinger og lån av videofilmer.

Arbeidet startet høsten 2003 og ble prøvd ut våren 2004. Det ble testet på ulike klassetrinn og ulike gruppestørrelser.

Høsten 2004 har dette arbeidet fortsatt, og fem kommuner (Stange, Ringsaker, Stor- Elvdal, Grue og Elverum) har benyttet seg av å samarbeide med senteret og de ressursene vi kan tilby innen temaet. Det har vært svært ulik tilnærming av temaet, og vårt besøk har vært både igangsetter av prosjektperiode og som en oppsummering eller avslutning av en prosjektperiode.

Øktene ute på skolene har variert fra en og en halv time til fire timer. Det har vært både personlige møter med innvandrere med ulik bakgrunn, og utstillinger som har vært formidlet. Under økten med personlige møter har vi vært tre eller fire personer med ulik bakgrunn. Lutz Olsen fra Slovakia, Adelaide Nerby fra Brasil, Hassan Ali Omar fra Somalia og Ragne Harviken fra Norge. Vi synliggjør likheter og forskjeller på våre liv.

Gjennom økten ønsker vi å avklare hvem og hva en innvandrer er. Se på medienes rolle i forhold til å skape holdninger. Aktørene forteller om overgangen fra opprinnelseslandet og til Norge, og om utfordringer i hverdagen.

Hvilken funksjon har tiltaket

L-97 er noe uklart i forhold til hvor mye elevene skal ha om temaet, og mange lærere er usikre på hvordan de skal vinkle dette arbeidet. Tilbudet vi har gått ut med har blitt mottatt som en støtte, og som en veiledning i forhold til hvordan en kan arbeide med holdningsskapende arbeid og mangfold i samfunnet. Det har vært svært ulikt utgangspunkt i skolene selv om vi har sentrert tiltaket til mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Noe skyldes nok L-97, men også hvor mye lokalsamfunnet og lærere er engasjert i holdningsskapende arbeid i forhold til det multikulturelle samfunnet vi er en del av.

I tillegg til ressursene og veiledning fra flerkulturelt senter, blir det leid inn aktører til formidlingsøkten ute på skolene. (For at dette holdningsskapende arbeidet skal være troverdig ser vi at det er nødvendig at elevene får møte ulike mennesker med sine historier. Det er også et poeng at vi sammen demonstrer samarbeid og den dynamikken som er i den flerkulturelle gruppa)

Denne høsten har formidlingsøkten delvis blitt finansiert av midler fra den regionale potten for kulturell skolesekk i Hedmark.

Totalt er det 8 skoler og 1045 elever som har samarbeidet med temaet fremmedfrykt og rasisme. Lærerne har samarbeidet med oss og benyttet våre ressurser for å styrke dette arbeidet.

Senteret vil fortsette å utvikle dette konseptet, og søker nye prosjektmidler for å kunne opprettholde liknende tilbudet også i fremtiden.

Ilham forteller om hvordan det er å bruke hijab. Og hvordan det er å bo i Hedmark

7.klasse hadde jobbet i to uker. Senteret hadde veiledet i forhold til hva de kunne vektlegge, og avsluttet hele perioden med skolebesøk.

Vårt besøk er lagt inn som et fast innslag i temaperiode på 8.trinn.
To av skolene som var med og prøvde ut våren 2004, har lagt dette inn som et fast temaarbeid.

DRAMAPEDAGOGISKE FORMIDLINGSOPPLEGG

- En meget spesiell koffert
- Hvor kalde er nordmenn?

I forbindelse med den kulturelle skolesekken har flerkulturelt senter i samarbeid med Høgskolen i Hedmark prøvd ut ulike formidlingsopplegg med temaet nyere innvandringsgrupper med dramapedagogikk som metode.

Våren 2004 var det fire studenter som utarbeidet en forestilling om utvandring og innvandring. ”En meget spesiell koffert” Studentene arbeidet tett med Norsk Utvandremuseum og flerkulturelt senter og trakk paralleller fra nordmenns historie som utvandrere til Amerika og til dagens innvandring i Norge. Studentene arbeidet med elevene både før og etter forestillingen. Forestillingen ble sett av 1000 ungdomsskoleelever.

Høsten 2004 var det to studenter som sammen med elever lagde forestillinger om avstanden mellom mennesker ”How cold is Norway?” Studentene gjennomførte den praktiske arbeidsperioden i løpet av tre dager. Resultatet av dette arbeidet ble en forestilling om kontakt mellom mennesker. Det ble en sterk forestilling med musikk, dramatisering og samarbeid mellom elever med minoritets og majoritetsbakgrunn. Forestillingen ble bare vist for ca.90 elever, men prosessen fram mot forestillingen var i utgangspunktet den viktigste delen av dette prosjektet.

Flerkulturelt senter ser at dramastudenter er en spennende og verdifull ressurs. De er unge og engasjerte, samtidig som de er under veiledning, og arbeidet blir kvalitetssikret gjennom Høgskolen i Hedmark.

FLERKULTUR PÅ DAGSORDEN

Dagskonferanse for kommunalt ansatte, organisasjonser, og andre interessenter

Bakgrunn for konferansen

Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter ønsket å markere at prosjektet hadde eksistert i ett år. Dagen skulle markeres med en kompetansehevingsdag for Hedmarkinger. Program for dagen var ulike foredrag med relevans til det flerkulturelle Hedmark, samt flerkulturelle underholdningsinnslag og en utstilling.

Flerkulturelt senter engasjerte foredragsholdere fra Høgskolen i Hedmark, UDI og Norges forskningsråd.

Dagen skulle være inspirerende og informerende i forhold til flerkulturelle utfordringer på ulike nivåer. Temaene for de ulike foredragene var Multikulturell nasjonsbygging, Klansystemet i Somalia og Hvor er vi i forhold til sosial og kulturell integrasjon?

Deltakere

Det ble stor og bred deltakelse fra mange ulike etater og organisasjoner. Det var 64 deltakere totalt.

(Høgskolen i Hedmark, Hedmark fylkeskommune, skoler, flyktningtjenester, voksen opplæring, innvandrersorganisasjoner, UDI nasjonalt og regionalt, museer og folkehøgskole) Dagskonferansen ble en møteplass for yrkesgrupper som jobber med integreringsspørsmål og med innvandrere på ulike nivåer.

Behovet for fagdager/konferanser

Behovet for kompetansebygging og bevisstgjøring på eget arbeid i et flerkulturelt perspektiv er stort. Deltakerne fikk påfyll av kunnskap som kan gi inspirasjon i hverdagen.

Det er samtidig viktig for Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter og være synlige med tanke på det ressurscenteret vi ønsker å være for kommunene i Hedmark.

Denne konferansen gav oss mulighet til å vise dette gjennom direkte relevant fagkunnskap samtidig som det ble presentert ulike tiltak som er utprøvd i prosjektperioden.

Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter ønsker at vi hvert år tilbyr temadager / konferanse som omhandler nyere innvandringsgrupper i Hedmark og som kan styrke det flerkulturelle arbeidet i Hedmark.

UTSTILLINGER

Dette året har vi satset på enkle vandretstillinger, som har vært tilgjengelige for bruk i formidling utenfor museet. Bakgrunnen for dette er at Glomdalsmuseet blir bygd om, og det er lite egnet som formidlingsarena i øyeblikket.

Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter legger vekt på å leie inn eller lage utstillinger som har et klart budskap, og at vi forsterker dette ved å lage et formidlingsopplegg rundt utstillingene.

Utstillinger som har vært i Hedmark i 2004:

”Halvt pakkis, kvart trønder”- en vandretstilling laget av IKM.

Det er en fotoutstilling som viser dobbelidentitet gjennom bilder som representerer to kulturer. Utstillingen har vært brukt i formidlingsopplegg i Stange og Elverum. Ca 1000 elever har sett utstillingen.

”Se meg som jeg er”- vandretstilling laget av IKM og Norsk Folkemuseum.

Det er en bannerutstilling, hvor seks muslimske kvinner forteller om sitt forhold til bruk av skaut/hijab.

Utstillingen har vært vist i Kulturhuset i Elverum og Stange bibliotek, samt blitt brukt i formidlingsøkter. Ca 1500 har sett utstillingen.

”Somaliske hedmarkinger”- vandretstilling laget av Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter i samarbeid med Somalisk kulturforening i Elverum og Somalisk forening i Hamar. Utstillingen er laget som et forprosjekt til dokumentasjonsprosjektet fotspor Somalia-Norge. Utstillingen skal ut på vandring våren 2005. Utstillingen ble presentert under nasjonal konferanse om somaliere i Norge. Ca. 250 har sett utstillingen.

”Hverdagsfortellinger”- en utstilling som er under produksjon.

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Kunstbanken og Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter, med økonomisk støtte fra regional kulturell skolesekk.

Gjennom en fotoutstilling skal seks innvandrere- ungdom vise deler av sin hverdag.

Ungdommene jobber sammen med fotograf, og utstillingen skal vise både likheter og forskjeller på ungdommers hverdag i Hedmark. Utstillingen skal være klar i mars, og starte vandring høsten 2005.

Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter ser på utstillinger som et redskap for å styrke formidling om det flerkulturelle. Utstillingene er informative, samtidig som de blir brukt som en del av et formidlingsopplegg. De ulike utstillingene er også synlige resultat av ulike dokumentasjonsarbeider rundt nyere innvandringsgrupper.

INFORMASJON

nettside

Senteret har bygd opp egen hjemmeside under Glomdalsmuseets side. Det har også vært planer om at dette kan ligge under kulturnett Hedmark.

Den eksisterende siden har synliggjort aktiviteter, samtidig som det er en ressurside med adresser og mulige nettsteder for å vite mer om nyere innvandringsgrupper.

www.glomdal.museum.no

Info-brosjyre

En informasjonsbrosjyre som forteller om senterets formål, samarbeidsparter og om hva vi tilbyr

presse

Det har vært noe dekning, men mer satsing vil trolig gi mer presseomtale. Dette arbeidet er ønsket en større prioritet fremover.

Orienteringer

Det er brukt tid på å bygge nettverk og informere om prosjektet i ulike forum. Både lokalt og nasjonalt har dette prosjektet blitt presentert. ABM - utvikling ser på prosjektet som utradisjonelt og innteressant, og vi har vært på tre samlinger/konferanser hvor prosjektet har blitt presentert. Generelle presentasjoner har blitt holdt for politikere (kulturkomiteen og stortingspolitikere fra Hedmark), nettverksmøter (Du store verden og flerkulturelt nettverk), Studenter (Flerkulturell pedagogikk Høgskolen i Hedmark) og konferansedeltakere (nasjonal konferanse om somaliere i Norge og dagskonferanse Flerkultur på dagsorden)

NETTVERKSBYGGING

I løpet av prosjektperioden har senteret vært i kontakt med organisasjoner, institusjoner, kommuner og enkeltpersoner som er relevante som samarbeidsparter for det flerkulturelle arbeidet i Hedmark.

Prosjektets målsetting legger føringer for at senteret skal ha kontakt inn i ulike miljøer og at senteret får en funksjon i forhold til kommuner, organisasjoner og kulturliv.

Så langt har vi vært med i organiserte nettverk som f.eks: UDI, ABMU og Du store verden Vi samarbeider med Høgskolen i Hedmark. Interreg prosjekt og nasjonal konferanse om Somaliere. Kvinneuniversitetet- styringsgruppe for prosjekt om motivering og kunnskapsoverføring til flyktningkvinner som vurderer tilbakevending. Innvandrers organisasjonene har gjennom ulike arrangementer vært i kontakt med oss, samtidig som de er en stor ressurs for senteret.

Institusjoner: Elverum folkehøgskole, Utvandremuseet, Kunstbanken, Høgskolen i Hedmark, IKM, Norsk Folkemuseum, UDI, ABMU

Tur til Malmö museer. Representanter fra Styringsgruppa, prosjektgruppa, fylkeskommunen og Glomdalsmuseet var i Malmö og så på utstillinger, og fikk høre om erfaringer om den flerkulturelle satsingen på museet.

Organisasjoner: Namibiaforeningen, Du store verden, Innvandrersorganisasjoner

Fylkeskommunen: Musikerordningen, turneorganisasjonen,

Kommuner: Elverum kommune. Arbeidsgruppe for - Elverum en internasjonal kommune.